

Εκπαιδευτικές πρακτικές και στρατηγικές διαφοροποίησης για την εκπαίδευση μαθητών/τριών με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο πλαίσιο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης

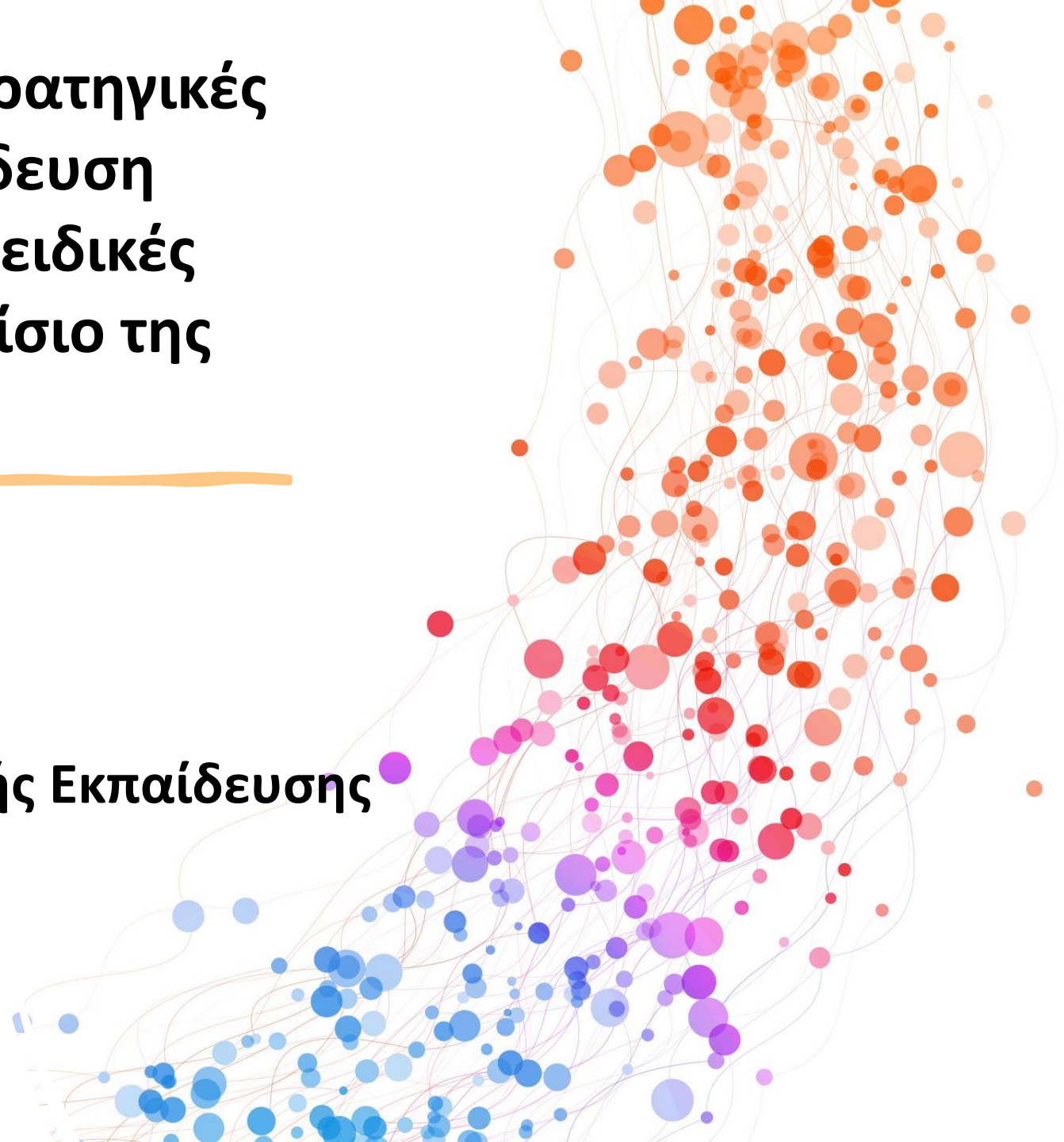

Δρ. Μαρία Γελαστοπούλου

Σύμβουλος Α΄, ΙΕΠ

Συντονίστρια

Μονάδα Ειδικής και Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης

Δομή παρουσίασης

- Βήματα σχεδιασμού εκπαιδευτικής παρέμβασης στην ειδική εκπαίδευση
- Υλικό για την ειδική εκπαίδευση
- Εκπαιδευτικές πρακτικές και στρατηγικές διαφοροποίησης για μαθητές/τριες με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- Κοινωνικές Ιστορίες
- Εργαστήριο: εργασία σε ομάδες

Υλικό για την ειδική εκπαίδευση

Ομάδα Β΄

<https://prosvasimo.iep.edu.gr/el/>

- Λογισμικά που συνοδεύουν τα διαφοροποιημένα- σχολικά εγχειρίδια
- Λογισμικά-Καλές πρακτικές-Υποδειγματικές διδασκαλίες
- Οδηγοί εκπαιδευτικών ανά αναπηρία
- Εικονολεξικό
- Οδηγοί διαφοροποίησης της διδασκαλίας ανά αναπηρία (ΔΑΦ- Νοητική αναπηρία- Τύφλωση-Κώφωση-κινητική αναπηρία- Πολυαναπηρίες)
- Οδηγοί εκπαιδευτικής αξιολόγησης

Υλικό για την ειδική εκπαίδευση

Ομάδα Β΄

- Κοινωνικές Ιστορίες
- Ψηφιακή βιβλιοθήκη
- Online Λεξικό Εννοιών με εικόνα-ήχο-κείμενο και ΕΝΓ
- Προγράμματα Σπουδών για την ειδική εκπαίδευση ανά αναπηρία
- Υλικό για Μαθησιακές Δυσκολίες/ΕΜΔ

<https://prosvasimo.iep.edu.gr/el/>

Οδηγοί διαφοροποίησης ανά αναπηρία

Ομάδα Β΄

- Νοητική αναπηρία
- ΔΑΦ
- Τύφλωση
- Κώφωση
- Κινητική αναπηρία
- Πολλαπλές αναπηρίες

<https://prosvasimo.iep.edu.gr/el/odhgoi-diaforopoihshs-159>

Εκπαιδευτικές
πρακτικές και
στρατηγικές
διαφοροποίησης για
μαθητές/τριες με
αναπηρία ή ειδικές
εκπαιδευτικές
ανάγκες

1. Ανάλυση έργου

Επιμερισμός της διδακτικής ύλης σε βήματα, ενός στόχου ή μιας εργασίας.

Παράδειγμα: Το πλύσιμο των χεριών με σαπούνι.

	Τι κάνω για να λύσω ένα πρόβλημα	
1	Διαβάζω το πρόβλημα 2 φορές	☒
2	Λέω το πρόβλημα με δικά μου λόγια	☒
3	Βάζω σε κουτάκι την ερώτηση (αυτό που μου ζητά να βρω)	☒
4	Υπογραμμίζω τους σημαντικούς αριθμούς	☒
5	Κυκλώνω τις σημαντικές λέξεις	☐
6	Διαγράφω τις πληροφορίες που δεν μου χρειάζονται	☐
7	Σκέφτομαι με ποιο τρόπο θα το λύσω	☐
8	Κάνω την πράξη	☐
9	Απαντώ στην ερώτηση	☐
10	Σηκώνω το χέρι και ζητώ από το δάσκαλο να ελέγξει την απάντηση	☐

Εκπαιδευτικές
πρακτικές και
στρατηγικές
διαφοροποίησης για
μαθητές/τριες με
αναπηρία ή ειδικές
εκπαιδευτικές ανάγκες

**Αυτοαπασχόληση με
ανάλυση έργου**

Αυτοαπασχόληση
με ανάλυση έργου

Ψωνίζω στο κυλικείο

1	Παίρνω το πορτοφόλι από την τσάντα	✓
2	Πηγαίνω στο κυλικείο	✓
3	Περιμένω στη σειρά μου	
4	Όταν η κυρία Μαρία με ρωτήσει τι θέλω, απαντώ: «Θέλω κουλούρι και χυμό»	
5	Δίνω τα χρήματα	
6	Παίρνω τα ρέστα και τα βάζω στο πορτοφόλι	
7	Παίρνω το κουλούρι και το χυμό	
8	«Ευχαριστώ»	
9	Ακολουθώ τους φίλους μου στην αυλή	
10	Τρώω μαζί τους	

Εκπαιδευτικές
πρακτικές και
στρατηγικές
διαφοροποίησης για
μαθητές/τριες με
αναπηρία ή ειδικές
εκπαιδευτικές
ανάγκες

2. Προγράμματα και συστήματα ενίσχυσης

- Συστήματα ανταλλάξιμων αμοιβών
- Συμβόλαια ενίσχυσης

Προτιμούμε τη θετική ενίσχυση

Εκπαιδευτικές πρακτικές και
στρατηγικές διαφοροποίησης
για μαθητές/τριες με αναπηρία
ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

2. Προγράμματα και συστήματα ενίσχυσης

Παράδειγμα: Ο Γιώργος φοιτά στην Α' τάξη του Δημοτικού Σχολείου. Παρότι μπορεί να απαντήσει σε πολλές ερωτήσεις που θέτει ο δάσκαλος, δεν το κάνει. Ο/Η εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί ένα σύστημα ανταλλάξιμων αμοιβών, για να ενισχύσει τη συγκεκριμένη συμπεριφορά. Κάθε φορά που ο Γιώργος σηκώνει το χέρι και απαντά σε μια ερώτηση, παίρνει ένα αστεράκι που κολλά με Velcro στο χάρακά του. Όταν συμπληρώσει 6 αστεράκια, κερδίζει ένα αυτοκόλλητο δεινόσαυρο για τη συλλογή του.

Εκπαιδευτικές πρακτικές και στρατηγικές διαφοροποίησης για μαθητές/τριες με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

– Συστήματα ανταλλάξιμων αμοιβών

 «Γεια»	 Είμαι ήσυχη	 Γράφω	 Σηκώνω χέρι				
							
Θα κερδίσω:		Επιτραπέζιο παιχνίδι με το φίλο μου					

Συμβόλαιο

Όνομα μαθητή: Γιάννης Ημερομηνία: 5/2/19

Συμφωνώ να ακολουθώ τους κανόνες:

- Κάθομαι στη θέση μου κατά τη διάρκεια του μαθήματος.
- Απαντώ στις ερωτήσεις που μου κάνει η δασκάλα.
- Ξεκινώ να δουλεύω αμέσως μόλις η δασκάλα μου το ζητήσει.
- Εργάζομαι ήσυχα χωρίς να ενοχλώ τον διπλανό μου.

Όταν νιώθω ότι δεν μπορώ να ακολουθήσω τους κανόνες:

- Ζητώ από τη δασκάλα να με βοηθήσει.
- Ζητώ να βγω έξω για 5'.
- Μετρώ από μέσα μου μέχρι το 10.

Κερδίζω αυτοκόλλητα για κάθε ώρα που ακολουθώ τους κανόνες:

Αν κερδίσω 6 αυτοκόλλητα στο μάθημα της Γλώσσας θα παίξω στο Σπίκιμπα με τη κλάση μου από κάρτες

Προσέχω:

Αν σηκωθώ από τη θέση μου και πάω και πειράξω ένα συμμαθητή μου δεν θα κερδίσω κανένα αυτοκόλλητο εκείνη την ώρα.

Υπογραφή μαθητή

Υπογραφή δασκάλου

Αυτοκόλλητα που κέρδισα:

Εκπαιδευτικές
πρακτικές και
στρατηγικές
διαφοροποίησης για
μαθητές/τριες με
αναπηρία ή ειδικές
εκπαιδευτικές
ανάγκες

– Συμβόλαια
ενίσχυσης με
σύστημα
ανταλλάξιμων
αμοιβών

Κανόνες και
κριτήρια
ενίσχυσης

– Αυτο-αξιολόγηση
με σύστημα
ανταλλάξιμων
αμοιβών

Ζητάμε στο τέλος του
μαθήματος να αυτο-
αξιολογήσει το βαθμό
προσοχής

Ημερομηνία: 6/3/2017 **ΠΡΟΣΕΧΩ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ**

Κάθομαι στη θέση μου

Προσέχω στο μάθημα

Όταν μαζέψω **10** πόντους κερδίζω .....

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
Δευτέρα	0	1	2	3
Τρίτη	0	1	2	3
Τετάρτη	0	1	2	3
Πέμπτη	0	1	2	3
Παρασκευή	0	1	2	3
ΣΥΝΟΛΟ				

Βήματα για την οργάνωση ενός συστήματος ανταλλάξιμων αμοιβών

1. Αξιολογούμε την ετοιμότητα του παιδιού να εφαρμόσει ένα σύστημα ανταλλάξιμων αμοιβών: Ελέγχουμε αν το παιδί έχει κατανοήσει τη σύνδεση αντίδρασης και ενίσχυσης και εντοπίζουμε ένα ρεπερτόριο ενισχυτών.
2. Επιλέγουμε τις δεξιότητες που θα ενισχυθούν: Καταγράφουμε τις δεξιότητες που θέλουμε να κατακτήσει το παιδί (π.χ. κάθεται στη θέση του, περιμένει τη σειρά του, σηκώνει χέρι, απαντά σε ερωτήσεις, κοιτά το δάσκαλο, ολοκληρώνει τις εργασίες του).
3. Επιλέγουμε τον τελικό ενισχυτή: Συλλέγουμε πληροφορίες από τους γονείς του, τους/τις εκπαιδευτικούς προηγούμενων τάξεων.
4. Επιλέγουμε τις ανταλλάξιμες-συμβολικές ενισχύσεις: Επιλέγουμε κάρτες κρού μεγέθους πλαστικοποιημένες κάρτες ο/η μαθητής/τρια| έχει ιδιαίτερα μειωμένη προσοχή, χρησιμοποιούμε εικόνες που απεικονίζουν τον ενισχυτή της αρεσκείας του. Υπάρχουν, πλέον, αρκετά συστήματα ανταλλάξιμων αμοιβών.
5. Επιλέγουμε τη μορφή που θα έχει το σύστημα ανταλλάξιμων αμοιβών: 1α

Τρόπος παρουσίασης των διδακτικών τεχνικών:

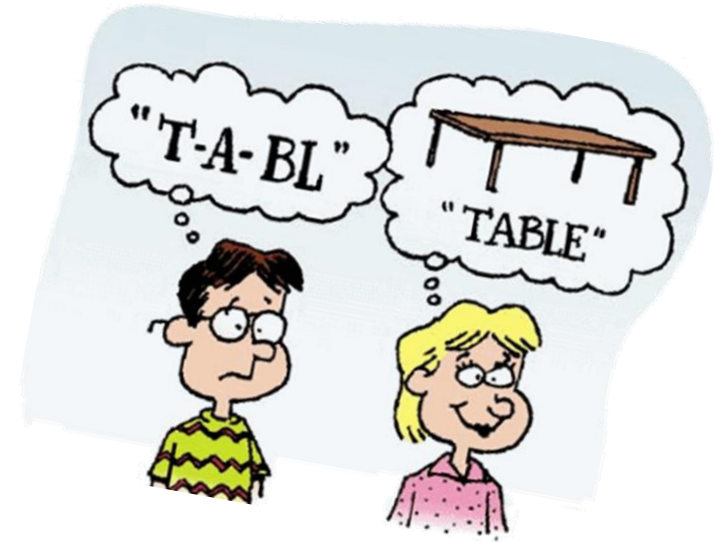
- Σύντομη περιγραφή
- Βήματα για την εφαρμογή τους
- Παράδειγμα/ μελέτη περίπτωσης

Παράδειγμα: Ο Γιώργος φοιτά στην Α΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου. Παρότι μπορεί να απαντήσει σε πολλές ερωτήσεις που θέτει ο δάσκαλος, δεν το κάνει. Η εκπαιδευτικός της παράλληλης στήριξης χρησιμοποιεί ένα σύστημα ανταλλάξιμων αμοιβών, για να ενισχύσει τη συγκεκριμένη συμπεριφορά. Κάθε φορά που ο Γιώργος σηκώνει το χέρι και απαντά σε μια ερώτηση, παίρνει ένα αστεράκι που κολλά με Velcro στο χάρακά του. Όταν συμπληρώσει 6 αστεράκια, κερδίζει ένα αυτοκόλλητο δεινόσαυρο για τη συλλογή του (Εικόνα 1α).

3. Οπτικοποίηση της πληροφορίας: Καθοδήγηση με οπτικά ερεθίσματα και γραπτές οδηγίες

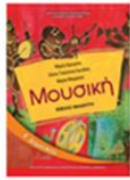

Το περιεχόμενο διδασκαλίας παρουσιάζεται με:

- ✓ εικόνες
- ✓ φωτογραφίες,
- ✓ σκίτσα,
- ✓ καρτέλες,
- ✓ σύμβολα,
- ✓ χάρτες,
- ✓ διαγράμματα,
- ✓ πίνακες, κ.α.

Οπτικοποιημένο ωρολόγιο πρόγραμμα

Δευτέρα					
1 ^η ώρα		Γλώσσα			Διάλειμμα
2 ^η ώρα		Γλώσσα		5 ^η ώρα	 Μαθηματικά
		Διάλειμμα			Διάλειμμα
3 ^η ώρα		Μουσική		6 ^η ώρα	 Μελέτη Περιβάλλοντος
4 ^η ώρα		Γυμναστική			Αποχώρηση

Οπτικές υπενθυμίσεις της
αποδεκτής/λειτουργικής
συμπεριφοράς

Είμαι ήσυχη

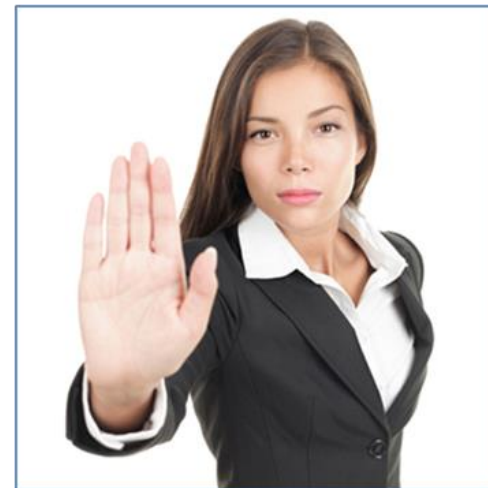
Κάνω τις εργασίες μου

Κάθομαι στη θέση μου

Σηκώνω το χέρι για να
πω μάθημα

Σταματώ και σκέφτομαι

Χαιρετώ τους φίλους μου
όταν μπαίνω στο σχολείο

Οπτική υπενθύμιση για την επίλυση προβλημάτων

Κάρτες με κανόνες

Θυμάμαι στην τάξη:

1. Μπαίνω στην τάξη στην ώρα μου

2. Κάθομαι ήσυχα στη θέση μου

3. Σηκώνω το χέρι όταν θέλω να πω κάτι

4. Περιμένω τη δασκάλα να μου πει να μιλήσω

5. Ακούω προσεκτικά όταν μιλάνε οι συμμαθητές μου

6. Προσέχω τη δασκάλα

7. Σηκώνω το χέρι και ρωτώ τη δασκάλα αν κάτι δεν κατάλαβα

8. Κάνω ότι μου ζητά η δασκάλα

9. Είμαι ήσυχος στην τάξη

10. Περιμένω τη δασκάλα να μας πει πότε θα βγούμε διάλειμμα

Όταν τα κάνω όλα αυτά η δασκάλα μου και εγώ είμαστε χαρούμενοι !!

Οπτικοποίηση προγράμματος αυτόνομης εργασίας

Προγράμματα αυτο- απασχόλησης

Εικόνες ή/και λέξεις-
φράσεις που
υποδεικνύουν στο παιδί τι
πρέπει να πράξει, χωρίς να
χρειάζεται η καθοδήγηση
του ενήλικα (McClannahan &
Krantz, 1999)

3.

Προσαρμογή
κειμένου
easy to read

Ένα κείμενο μεταγράφεται ή δημιουργείται νέο κείμενο με τρόπο που να το καθιστά προσβάσιμο από τους μαθητές/τριες με Ν.Δ.

Βασικές αρχές:

η σαφήνεια, η διατήρηση και μετάδοση των βασικών νοημάτων, δράσεων ή ιδεών και σκοπών του αρχικού κειμένου.

3. Προσαρμογή κειμένου easy to read

Διαφορετικοί τρόποι προσαρμογής:

- αποδίδεται περιληπτικά
- με μια πρόταση ανά δράση-νόημα ή
- με λέξεις κλειδιά
- μόνο με εικόνα
- με εναλλακτικά μέσα επικοινωνίας και σταδιακά να εμπλουτίζεται ανάλογα με το μαθητή.

Κατά την προσαρμογή του κειμένου λαμβάνεται υπόψη ο μαθητής με Ν.Δ., το πλαίσιο και η δυναμική της τάξης και οι στόχοι που έχουν τεθεί.

Εφαρμογή με τρόπο που να μην καθίσταται περιοριστικό για την ομάδα στόχο, ούτε και για το μαθητή με Ν.Δ..

3. Προσαρμογή κειμένου easy to read

 Υπολογίζω το αποτέλεσμα. Αν δυσκολεύομαι, σχεδιάζω τα ζάρια.

$7 - 6 = \dots$		$10 - 7 = \dots$
$5 - 4 = \dots$		$8 - 4 = \dots$
$8 - 7 = \dots$		$5 - 3 = \dots$

2. Προτείνουμε αφαιρέσεις με αφαιρετό μικρό αριθμό.

75

Συμβατικό εγχειρίδιο

Προσαρμοσμένο εγχειρίδιο

Οπτική καθοδήγηση και επεξήγηση στην
αφαίρεση

30_B

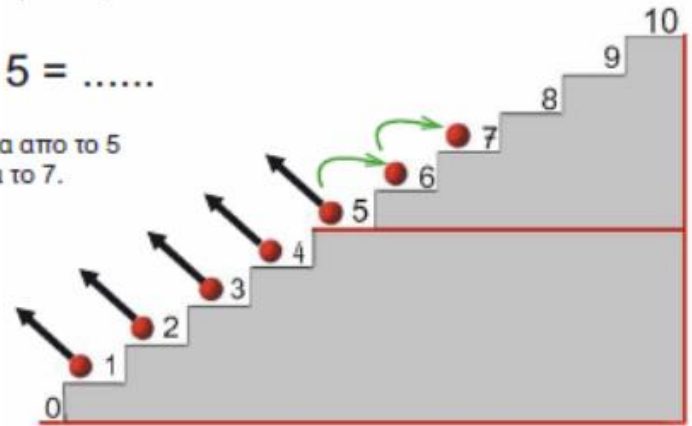
Αφαίρεση με αφαιρετό μεγάλο αριθμό

 1

Απο τους 7 βόλους
βγάζουμε τους 5.
Πόσοι μένουν;

$7 - 5 = \dots$

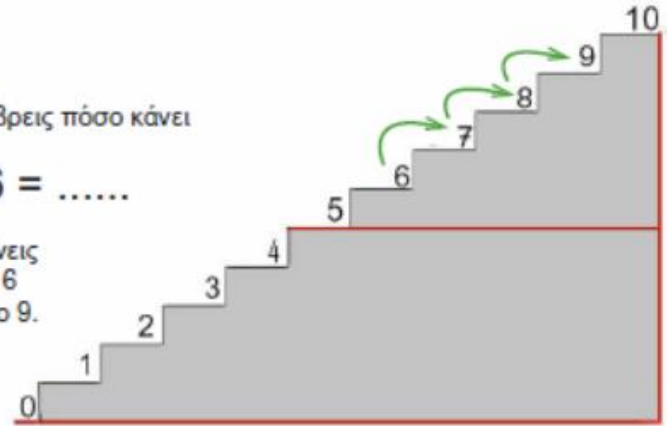
Ανέβα από το 5
μέχρι το 7.

Για να βρεις πόσο κάνει

$9 - 6 = \dots$

Ανεβαίνεις
από το 6
μέχρι το 9.

3. Προσαρμογή κειμένου easy to read

– Μπαμπάκο, τι θα φάμε;
Η κοιλιά μου γουργουρίζει
και **η πείνα με θερίζει.**

– Μία φέτα κολοκύθι
κι ένα ολόκληρο ρεβίθι.

Η φράση «η πείνα με θερίζει»
σημαίνει ότι πεινάω πολύ.

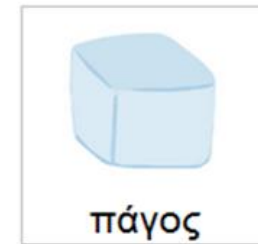
Επεξήγηση μεταφορικού λόγου

2η ενότητα: Η παρέα

Τιτίνα, η κότα

Πάτα πάνω στη λέξη
που αρχίζει από **τ**.
Κάνε κλικ
με το ποντίκι σου.

Απόδοση του λεξιλογίου:
κείμενο, εικόνα, ήχος

Σελίδα:

21 / 335

Απλοποίηση κειμένου, οπτική ενίσχυση με εικόνα, προσθήκη ορισμού

Με βάρκα και σωσίβιο

- Νύχτωσε. Ωρα να γυρίσουμε σπίτι!
- Ο κήπος πλημμύρισε.
- Και τώρα; Πώς θα περάσουμε;
- Βρήκα τη λύση! Με βάρκα.
- Σιγά μη βάλουμε και σωσίβιο!
- Ένα κουτάβι στο πεζούλι!
- Είναι μόνο του μέσα στη βροχή.
- Πάω να το βοηθήσω.

Β β β β β β Ω ω Ω ω Ω ω

64

Β β Ω ω Το σύννεφο έφερε βροχή

Με βάρκα και σωσίβιο

3. Προσαρμογή κειμένου easy to read

<https://prosvasimo.iep.edu.gr/el/easy-to-read-dd>

Εμπλουτισμός και επένδυση με:

α) ποικίλα μέσα (εικόνα, μουσική, ήχο, οπτικοποίηση, δραματοποίηση, αντικείμενα αναφοράς, κ.ά.) και

β) δραστηριότητες που δεν εστιάζουν μόνο στην ανάγνωση του κειμένου, ώστε να υποστηρίζεται η ενεργός συμμετοχή, η κατανόηση

Η προσαρμογή κειμένων δεν αποτελεί κύρια και μοναδική πρακτική διαφοροποίησης και δεν εφαρμόζεται με τρόπο μονοδιάστατο.

3. Μέθοδος easy to read

Μια μέθοδος προσαρμογής κειμένου είναι η μέθοδος easy to read – κείμενο για όλους που διέπεται από συγκεκριμένες βασικές αρχές.

- [https://www.inspiredservices.org.uk/wp-content/uploads/EN Information for all.pdf](https://www.inspiredservices.org.uk/wp-content/uploads/EN%20Information%20for%20all.pdf)
- <https://www.inspiredservices.org.uk/wp-content/uploads/Government-EasyRead-Guidance.pdf>
- <http://prosvasimo.iep.edu.gr/el/kales-praktikes-nohtikh>
- <https://prosvasimo.iep.edu.gr/el/polimesiko-uliko-prosarmosmena-sxolika-vivlia/ekpaideutiko-logismiko>

3. Μέθοδος easy to read

Μια μέθοδος προσαρμογής κειμένου είναι η μέθοδος easy to read – κείμενο για όλους που διέπεται από συγκεκριμένες βασικές αρχές.

Ως προς το κείμενο

απλό λεξιλόγιο, απλή δομή προτάσεων-μια ιδέα σε κάθε πρόταση, κατάλληλη διάταξη, απουσία μεταφορικού λόγου, οπτικοποίηση του νοήματος, χρήση ορισμών, παραδειγμάτων και επεξηγήσεων, κ.ά.

Ως προς την εικόνα

ευκρίνεια, σαφήνεια, άμεση συσχέτιση με το περιεχόμενο, κ.ά.

Γλώσσα Β' δημοτικού

Γλώσσα Α & Β Δημοτικού

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΛΩΣΣΑ Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

Ενότητα προσαρμοσμένου βιβλίου: 1

Στον δρόμο για το σχολείο

- Θυμάστε το παιχνίδι με τις κομμένες λέξεις; Το παίζουμε; Θα λέμε τις λέξεις σαν τραγούδι.

- Ξεκινώ εγώ! Θα λέω μια λέξη. Εσείς θα την κόβετε σε μικρότερα κομμάτια.

Ξεκινώ:
«γατάκι».

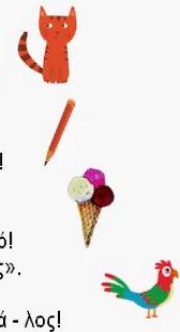

- Γα - τά - κι!
«Μολύβι».

- Μο - λύ - βι!
«Παγωτό».

- Πα - γω - τό!
«Παπαγάλος».

- Πα - πα - γά - λος!

Άκου και διάβασε.

Σελίδα: 197 / 335

Σελίδα ενότητας: 3/6

Τα νομίσματα

Μαθηματικά Α-Β Δημοτικού

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ Α' και Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
ΠΡΩΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

$123 \times 4567 + 8$ Ενότητα 3η

Τα νομίσματα 1€, 2€, 5€

Σελίδα: 88 / 295

Βοήθεια

Σελίδα ενότητας: 2/54

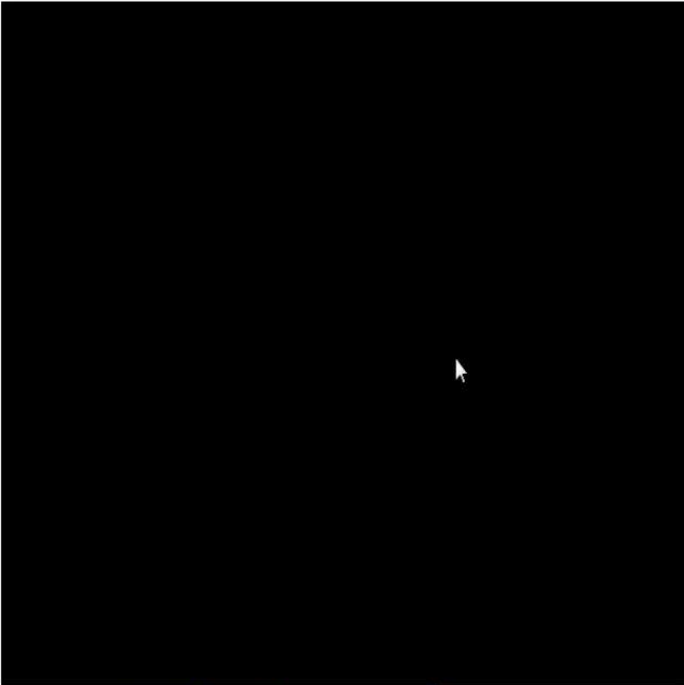
Πρόσθεση, αφαίρεση

Μαθηματικά Α-Β Δημοτικού

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ Α' και Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
ΠΡΩΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

$123 \times 4567 + 8$ Ενότητα 4η

Πρόσθεση - αφαίρεση
διάκριση συμβόλων (+), (-)

Σελίδα: 141 / 295

Σελίδα ενότητας: 1/32

Πρόσθεση, αφαίρεση

Μαθηματικά Α-Β Δημοτικού

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ Α' και Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
ΠΡΩΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

$123 \times 4567 + 8$ Ενότητα 4η

Πρόσθεση - αφαίρεση
διάκριση συμβόλων (+), (-)

7 =

+

-

Σελίδα: 147 / 295

Βοήθεια

Σελίδα ενότητας: 7/32

Μονάδες - δεκάδες

Μαθηματικά Α-Β Δημοτικού

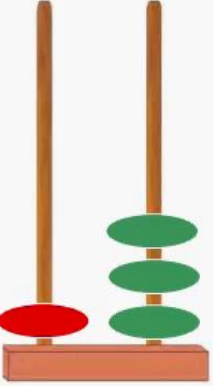
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ Α' και Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

$123 \times 4567 + 8$ Ενότητα 5η

Μονάδες και δεκάδες

Σελίδα: 173 / 295

Βοήθεια

Σελίδα ενότητας: 1/26

Υπέρβαση της δεκάδας

Μαθηματικά Α-Β Δημοτικού

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ Α' και Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΕΥΧΟΣ

Ενότητα 6η

123 x 4567 + 8

Προσθέσεις με υπέρβαση της δεκάδας

11 12 13 14

7 + 5 =

Σελίδα: 212 / 295

Βοήθεια

Σελίδα ενότητας: 14/15

Εισαγωγή στον πολλαπλασιασμό

Μαθηματικά Α-Β Δημοτικού

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ Α' και Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΕΥΧΟΣ

$123 \times 4567 + 8$ Ενότητα 8η

Εισαγωγή στον πολλαπλασιασμό

Σελίδα: 228 / 295

Βοήθεια

Σελίδα ενότητας: 1/13

The illustration shows a classroom with a blue floor and yellow walls. On the left, a wire cube contains yellow spheres. In the center, a table holds four vertical rods of increasing height, each containing yellow spheres. A girl stands on the right with her arms raised. A boy sits on the floor on the left reading a book, and another boy sits on the floor on the right reading a book.

Προπαίδια του 2

Μαθηματικά Α-Β Δημοτικού

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ Α' και Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΕΥΧΟΣ

Προπαίδια του 2 με τα δάκτυλα

2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
---	---	---	---	----	----	----	----	----	----

$3 \times 2 = \square$

Σελίδα: 258 / 295

Βοήθεια

Σελίδα ενότητας: 3/10

Πολυμεσική εφαρμογή Μελέτης Περιβάλλοντος

Μελέτη Περιβάλλοντος Α-Β Δημοτικού

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΜΕΛΕΤΗ Α' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

 Ο τόπος μου

Ενότητα προσαρμοσμένου βιβλίου: 3.1

Δραστηριότητα 1: Στο σπίτι μου (1/6)

Μέσα στο σπίτι υπάρχουν
διάφορα δωμάτια
και διάφοροι χώροι.

Κάθε δωμάτιο
έχει τα δικά του έπιπλα
και τα δικά του αντικείμενα.

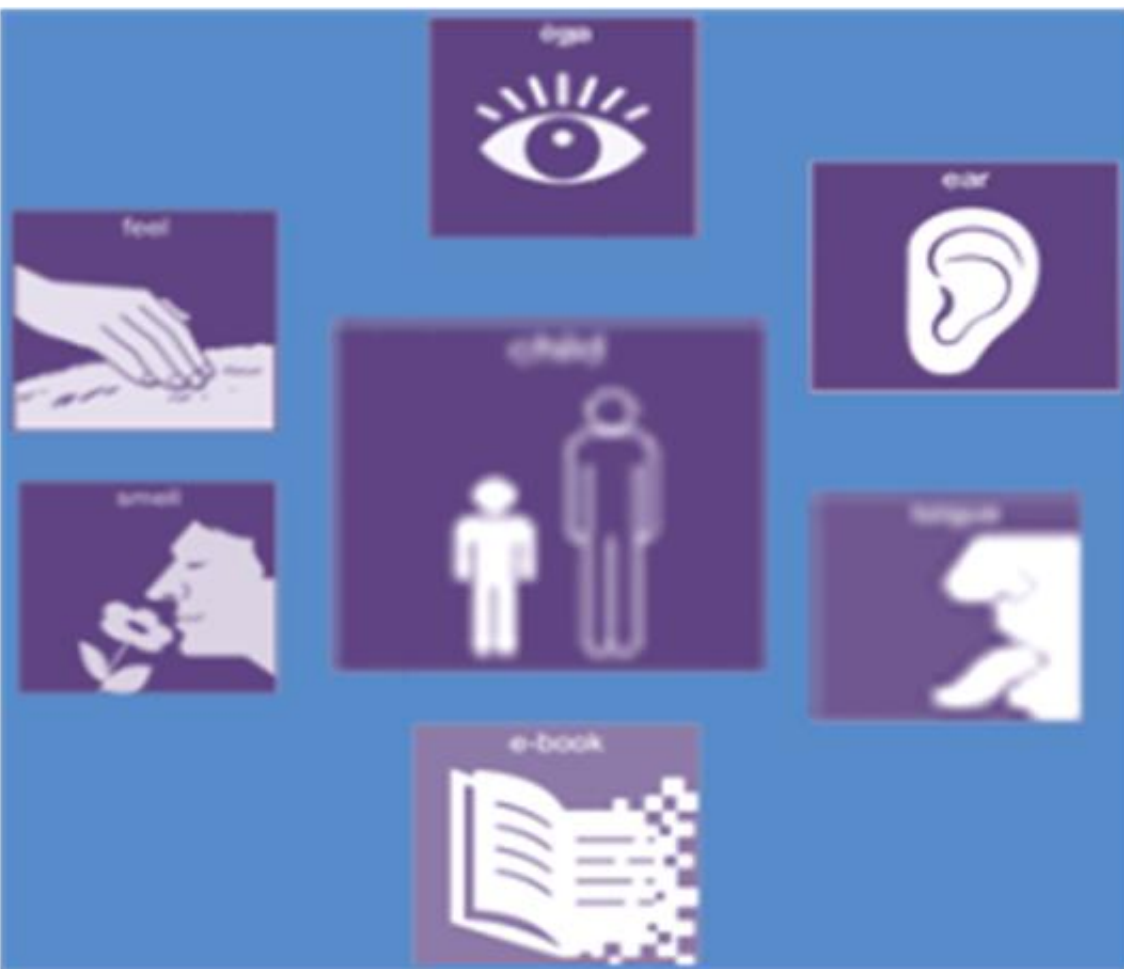
- η κουζίνα
- το μπάνιο
- το σαλόνι
- το υπνοδωμάτιο

είναι κάποια από τα μέρη
που υπάρχουν σ' ένα σπίτι.

Σελίδα: 46 / 341

Σελίδα ενότητας: 1/17

4. Πολυαισθητηριακή προσέγγιση της διδασκαλίας

Αφορά στην ενεργοποίηση όλων των αισθήσεων των μαθητών/τριών κατά τη διδασκαλία με οπτικά, απτικά, ακουστικά, κ.ά. ερεθίσματα-μέσα και υλικά.

<https://shorturl.at/4jOsy>

Οδηγός νοητικής αναπηρίας, σελ.10

5. Προπαρασκευαστική διδασκαλία

- ✓ Αποσκοπεί στην προετοιμασία του μαθητή όταν πρόκειται να αντιμετωπίσει κάποιο νέο υλικό ή συνθήκη που αναμένουμε να τον δυσκολέψει.
- ✓ Μπορεί να έχει διάρκεια λίγων λεπτών
- ✓ Παραδείγματα: Οδηγός ΔΑΦ <https://shorturl.at/9Lphu>

6. Διαμεσολάβηση συμμαθητών τυπικής ανάπτυξης - Παράδειγμα

- ✓ Οργανώνουμε ένα ομαδικό παιχνίδι
- ✓ Προσκαλούμε 2-3 δεκτικούς συμμαθητές, ή μαθητές που «μας συμπαθούν»
- ✓ Τους ζητάμε να παίξουν λίγα λεπτά και επαινούμε συχνά
- ✓ Βοηθάμε το παιδί με ΔΑΦ να μετέχει στο παιχνίδι (παρέχοντας βοήθεια και ενισχυτικά επακόλουθα)
- ✓ Σταδιακά αφήνουμε τον έλεγχο του παιχνιδιού στα παιδιά, αποσύροντας την υποστήριξη και ενδεχομένως την παρουσία μας
- ✓ Η διαδικασία πρέπει να γίνεται με διασκεδαστικό τρόπο

6. Διαμεσολάβηση συμμαθητών τυπικής ανάπτυξης

Η συχνότητα των αλληλεπιδράσεων των παιδιών με ΔΑΦ με τους συμμαθητές τους αυξάνεται όταν ο χώρος του ελεύθερου παιχνιδιού είναι δομημένος με τρόπο που να προάγει την αλληλεπίδραση, δηλαδή, όταν **περιλαμβάνει παιχνίδια**, τα οποία διευκολύνουν την κοινωνική συνδιαλλαγή με τους συνομηλίκους και προκαλούν ευχαρίστηση στα παιδιά με ΔΑΦ, αυξάνοντας τα κίνητρά τους για συμμετοχή στη δραστηριότητα

7. Διαφοροποίηση του περιβάλλοντος και των συνθηκών μάθησης

Ενδεικτικά:

- ✓ Έλεγχο ή και απόσυρση ερεθισμάτων που διασπούν την προσοχή του μαθητή ή τον ενοχλούν αισθητηριακά
- ✓ Προσαρμογή της θέσης του παιδιού στην τάξη
- ✓ Προσβασιμότητα, οργάνωση του χώρου εργασίας και του εποπτικού υλικού
- ✓ Χρήση οπτικών υπενθυμίσεων και οριοθετήσεων
- ✓ Δημιουργία και τήρηση συγκεκριμένων ρουτινών
- ✓ Προσαρμογή των λεκτικών οδηγιών στο επίπεδο λόγου του παιδιού
- ✓ Προσαρμογή του ρυθμού της διδασκαλίας

8. Βελτίωση των κινήτρων

Βελτίωση των κινήτρων για συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία

- Προσαρμόζουμε τις μαθησιακές απαιτήσεις στο επίπεδο των δυνατοτήτων τους παρέχοντας ταυτόχρονα βοήθεια
- **Εναλλάσσουμε εύκολες και δύσκολες δραστηριότητες** δίνοντας περιθώρια επιλογών
- Εμπλουτίζουμε τις δραστηριότητες και το εκπαιδευτικό υλικό, αυξάνοντας το ενδιαφέρον τους
- Αξιοποιούμε τα **ενδιαφέροντά** τους, κατά τη διδασκαλία
- Παρέχουμε τακτική ενίσχυση, σε συνάρτηση, όχι μόνο με την επιθυμητή συμπεριφορά και επίδοση, αλλά και με την προσπάθεια που καταβάλλει ο μαθητής

9. Παιδαγωγικές παρεμβάσεις που προάγουν την ανάπτυξη του προφορικού λόγου και των επικοινωνιακών δεξιοτήτων

- ✓ Παρέχουμε οδηγίες, εντολές και ερωτήσεις διατυπωμένες με σαφήνεια, απλό και άμεσο τρόπο
- ✓ Προσαρμόζουμε το ρυθμό του προφορικού μας λόγου στην ταχύτητα, με την οποία μπορεί να επεξεργαστεί λεκτικές πληροφορίες
- ✓ Παρέχουμε διευκρινίσεις και παραδείγματα κατά τη διδασκαλία
- ✓ Συνοδεύουμε τον προφορικό λόγο με σχετικές εικόνες, βίντεο
- ✓ Δίνουμε έμφαση στην ανάπτυξη του λεξιλογίου, του προφορικού περιγραφικού και αφηγηματικού λόγου, καθώς και των δεξιοτήτων συζήτησης (π.χ. κανόνες εναλλαγής της σειράς)

9. Παρεμβάσεις που προάγουν την ανάπτυξη του προφορικού λόγου και των επικοινωνιακών δεξιοτήτων

- ✓ Εισάγουμε θέματα προς συζήτηση στην τάξη που άπτονται των ενδιαφερόντων του/της μαθητή/τριας με ΔΑΦ
- ✓ Δημιουργούμε σχεδιαγράμματα ροής που διευκολύνουν την κατανόηση του μαθήματος και το διάλογο
- ✓ Διδάσκουμε συγκεκριμένους διαλόγους, χρησιμοποιώντας γραπτά σενάρια
- ✓ Εξηγούμε τη διαφοροποίηση της σημασίας μιας λέξης, ανάλογα τις περιστάσεις που χρησιμοποιείται
- ✓ Αποφεύγουμε τις μεταφορές ή τις εξηγούμε
- ✓ Προσέχουμε το χιούμορ μας μέσα στην τάξη (μπορεί να το κατανοήσουν κυριολεκτικά)

10. Διδασκαλία δεξιοτήτων για αντιμετώπιση των προβλημάτων συμπεριφοράς

Βήματα που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των προβλημάτων συμπεριφοράς

1. Ορισμός του προβλήματος και ιεράρχηση των στόχων της παρέμβασης
2. Αξιολόγηση της κοινωνικά μη αποδεκτής συμπεριφοράς
3. Διατύπωση μιας υπόθεσης σχετικά με τη λειτουργία που επιτελεί η συμπεριφοράς
4. Σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση του προγράμματος παρέμβασης

Οδηγός, ενότητα 5, σελ. 132-145

<https://shorturl.at/9Lphu>

Αξιολόγηση της κοινωνικά μη αποδεκτής συμπεριφοράς

Π.7 Έντυπο Λειτουργικής Αξιολόγησης της Συμπεριφοράς

Όνομα μαθητή/τριας: Γιώργος Κ.

Παρατηρητής:

Ημερομ/ Ώρα/Διάρκεια	Πλαίσιο & Δρα- στηριότητα	Προγενόμενα	Συμπεριφορά	Επακό- λουθα	Αποτέλεσμα επα- κόλουθων	Εκτίμηση της λειτουργίας
2/4, 9:00-9:20	Τάξη, μάθημα Γλώσσας, δρα- στηριότητα γρα- πτής έκφρασης	Ο δάσκαλος ζητά από τους μαθητές να ξε- κινήσουν να γράφουν την έκθεση	Ο μαθητής διαμαρτύρεται ότι είναι δύσκολη η άσκηση και μετά από λίγο σηκώνεται από τη θέση του προκειμένου να πάει να μιλήσει σε ένα συμμα- θητή του	Ο δάσκαλος επιτακτικά του ζητά να καθίσει στη θέση του	Ο μαθητής επιστρέ- φει στη θέση του και θυμωμένα μου- τζουρώνει το τετρά- δίό του	Διαφυγή από μια δυσάρεστη συνθήκη

<https://shorturl.at/9Lphu>

Βασικές αρχές για το σχεδιασμό του προγράμματος παρέμβασης

- ✓ Η παρέμβαση σχεδιάζεται με βάση τη λειτουργία που επιτελεί η συμπεριφορά.
- ✓ Η παρέμβαση είναι εξατομικευμένη.
- ✓ Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ενός προγράμματος τροποποίησης της συμπεριφοράς πρέπει να είναι αποτέλεσμα ομαδικής εργασίας.
- ✓ Γίνεται ιεράρχηση των αντιδράσεων του παιδιού που χρήζουν αλλαγής.
- ✓ Το πρόγραμμα παρέμβασης πρέπει να χαρακτηρίζεται από πλουραλισμό.
- ✓ Η εφαρμογή του προγράμματος παρέμβασης χρειάζεται επιμονή και σταθερότητα.
- ✓ Το πρόγραμμα παρέμβασης αφορά μόνο το πλαίσιο στο οποίο είναι σχεδιασμένο να εφαρμοστεί
- ✓ Η υλοποίηση του προγράμματος και η πρόοδος του παιδιού παρακολουθείται διαρκώς
- ✓ Σκοπός των προγραμμάτων παρέμβασης, είναι η πρόληψη και όχι η καταστολή.

11. Κοινωνικές Ιστορίες (ΚΙ)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Μοιράζομαι τα παιχνίδια με τους φίλους μου

ΒΙΒΛΙΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΜΟΥ

ΙΕΠ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχα

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Γιατί είναι σημαντικό να ακούω τις οδηγίες του δασκάλου μου

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ

ΙΕΠ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

Οδηγός Εκπαιδευτικού για την Ανάπτυξη Κοινωνικών και Συναισθηματικών Δεξιοτήτων, Δεξιοτήτων Ζωής και Αυτόνομης Διαβίωσης για μαθητές με αναπηρία μέσω Κοινωνικών Ιστοριών

ΙΕΠ

Γελαστοπούλου Μαρία
Σύμβουλος Β' Ειδικής και Ένταξης Εκπαίδευσης, ΙΕΠ

Παπαμιχαλοπούλου Έρη
Ειδική Παδαγωγός

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Αθήνα 2020

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Τι είναι ο σχολικός εκφοβισμός

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ

ΙΕΠ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Είμαι ίδια... Είμαι διαφορετική!

ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ

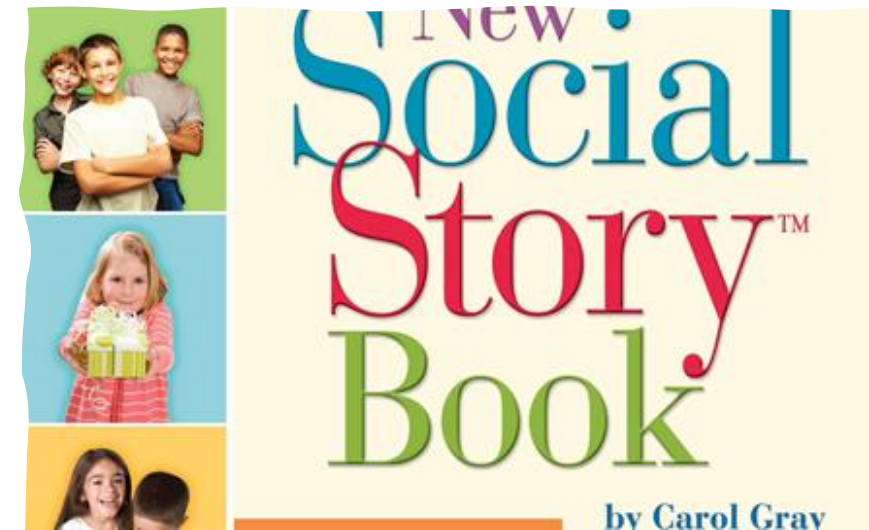
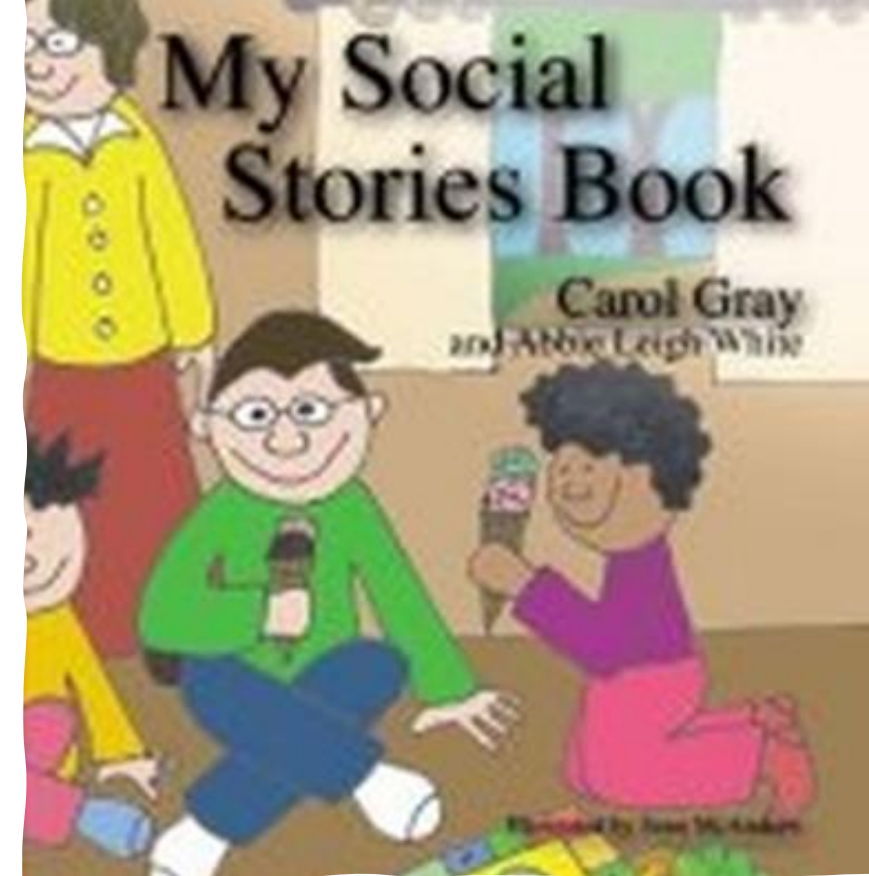
ΙΕΠ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

11. Κοινωνικές Ιστορίες (ΚΙ)

- Οι Κοινωνικές Ιστορίες
- (Social Stories) δημιουργήθηκαν για πρώτη φορά το 1991 από την Carol Gray στην Αμερική

Τι είναι η ΚΙ

Είναι μια σύντομη ιστορία (μικρό κείμενο), με συγκεκριμένη μορφή, χαρακτηριστικά και ιδιαίτερο στυλ και τρόπο γραφής (μέθοδος).

Παρουσιάζει το περιεχόμενο με κείμενο και εικόνα(φωτογραφίες-σκίτσα-τυπωμένες εικόνες) ή μόνο με κείμενο (για παιδιά με υψηλή λειτουργικότητα) ή μόνο με κείμενο

Ψηφιακές ΚΙ

Η χρήση του υπολογιστή σαν παρέμβαση έχει συνδεθεί με:

- ✓ την αύξηση του κινήτρου
- ✓ την αύξηση του χρόνου συγκέντρωσης
- ✓ τη μείωση του χρόνου ολοκλήρωσης της δραστηριότητας
- ✓ τη μείωση του άγχους του μαθητή/τρια με ΔΑΦ

Οι εκπαιδευτικοί με τη χρήση του Η/Υ, βιντεοπροβολέα, διαδραστικού πίνακα μπορούν να παρουσιάσουν τις Ψηφιακές Κοινωνικές Ιστορίες μέσα στην τάξη.

Η χρήση της τεχνολογίας αποτελεί μια ελκυστική καθώς το λογισμικό μπορεί να είναι ευέλικτο και προσαρμόσιμο ανάλογα με τις απαιτήσεις και το προφίλ του μαθητή με ή χωρίς αναπηρία.

Αυτή είναι η Αργυρώ
Click to read this book, made with Book Creator
<https://read.bookcreator.com>

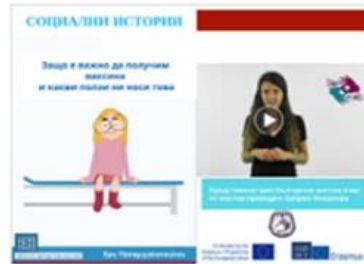
Είμαι Κωφός με "Κ"
Κεφαλαίο
Click to read this book, made with Book Creator
<https://read.bookcreator.com>

Χαίρε, ω χείρε,
Ελευθεριά!
Click to read this book, made with Book Creator
<https://read.bookcreator.com>

(Malta) Why is it important to get a vaccine
Click to read this book, made with Book Creator
<https://read.bookcreator.com>

Зачо е важно да си направите вакцина
Click to read this book, made with Book Creator
<https://read.bookcreator.com>

Τι θα συμβεί μετά τον εμβολιασμό
Click to read this book, made with Book Creator
<https://read.bookcreator.com>

Τι συμβαίνει τη στιγμή του εμβολιασμού
Click to read this book, made with Book Creator
<https://read.bookcreator.com>

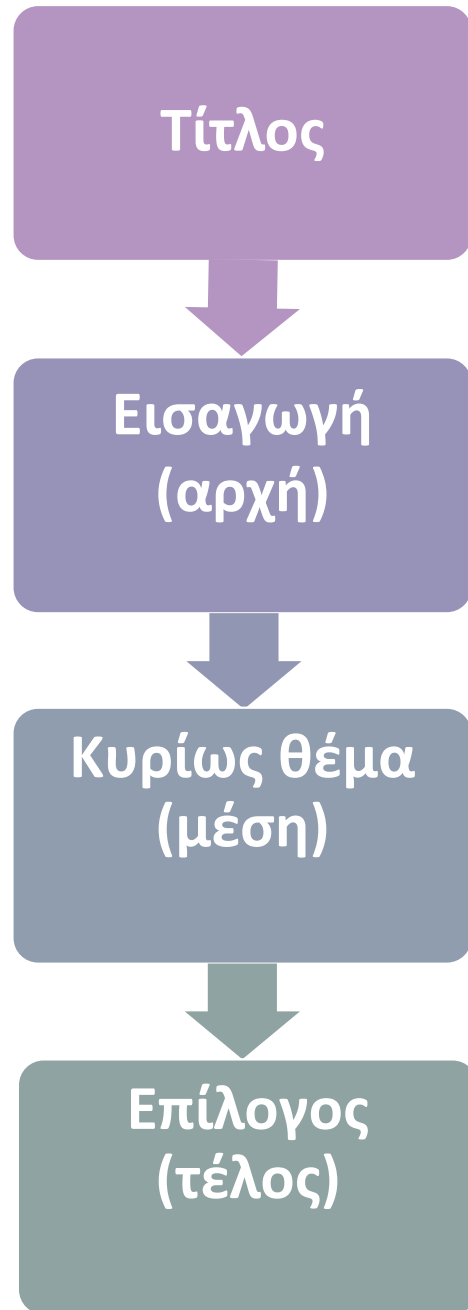
Γιατί είναι σημαντικό να κάνω εμβόλιο
Click to read this book, made with Book Creator
<https://read.bookcreator.com>

Ψηφιακές ΚΙ cartoon animation

Δομή ΚΙ

<https://prosvasimo.iep.edu.gr/el/koinonikesistories>

Είδη Προτάσεων μιας ΚΙ

Περιγραφικές Προτάσεις

Προτάσεις Προοπτικής

Καθοδηγητικές Προτάσεις

Προτάσεις Επιβεβαίωσης

Προτάσεις ελέγχου

Συνεργατικές προτάσεις

Κενή πρόταση

Είδη Προτάσεων μιας ΚΙ

Κοινωνική Ιστορία απλής μορφής

ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
Περιγραφική	2-5 (πλήρεις ή και με κενή γραμμή)
Προοπτική	2-5 (πλήρεις ή και με κενή γραμμή)
Καθοδηγητική	0-2 (πλήρεις ή με κενή γραμμή)
Επιβεβαίωσης	2-5 (πλήρεις ή και με κενή γραμμή)

Κοινωνική Ιστορία Εκτεταμένης μορφής

ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
Ελέγχου	0-1 (πλήρεις ή με κενή γραμμή)
Συνεργασίας	2-5 (πλήρεις ή και με κενή γραμμή)
Κενή Γραμμή	0-1 με κενή γραμμή

Είδη Προτάσεων μιας ΚΙ

Περιγραφικές προτάσεις

Παρέχουν πληροφορίες και απαντούν στις ερωτήσεις: «ποιος», «πού», «πότε», «πώς», «τι» και «γιατί».

ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ
ΠΡΟΤΑΣΗ

Μόλις χτυπήσει το κουδούνι,
όλα τα παιδιά μπαίνουμε στην τάξη
και καθόμαστε στις θέσεις μας.

Προτάσεις Προοπτικής

Περιγράφουν τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις αντιδράσεις των άλλων σε μια συγκεκριμένη περίσταση (αναφέρονται σε εσωτερικές καταστάσεις)

ΠΡΟΤΑΣΗ
ΠΡΟΟΠΤΙΚΗΣ

Εάν μείνω παραπάνω ώρα
έξω στην αυλή και δεν επιστρέψω
στην τάξη μου έγκαιρα, η δασκάλα
θα ανησυχήσει, μήπως έπαθα κάτι.

Είδη Προτάσεων μιας ΚΙ

Καθοδηγητικές προτάσεις

Περιγράφουν την ενδεδειγμένη συμπεριφορά καθοδηγώντας το παιδί για το ποια συμπεριφορά είναι επιθυμητή και κατάλληλη σε μια δεδομένη στιγμή

**ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΙΚΗ
ΠΡΟΤΑΣΗ**

Είναι σημαντικό να είμαι κοντά στη μαμά μου και να τη βλέπω, όταν γυρίζω το κεφάλι μου δεξιά και αριστερά.

Προτάσεις επιβεβαίωσης

Περιγράφουν κοινές κοινωνικές αξίες, εκφράζουν πολιτισμικές απόψεις και κοινά συναισθήματα. Δίνεται έμφαση σε έναν κανόνα, νόμο ή έθιμο και κώδικες συμπεριφοράς.

**ΠΡΟΤΑΣΗ
ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗΣ**

Το εμβόλιο μπορεί να το κάνει μόνο ο γιατρός, γι' αυτό χρειάζεται να επισκεφθούμε το ιατρείο του.

Είδη Προτάσεων μιας ΚΙ

Συνεργατικές προτάσεις

Οι συγκεκριμένες προτάσεις περιγράφουν τι θα κάνουν οι άλλοι που βρίσκονται εκείνη τη στιγμή δίπλα στο παιδί, για να το βοηθήσουν.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ
ΠΡΟΤΑΣΗ

Ένας νταής μπορεί να με κάνει να νιώσω άσχημα, να αναστατωθώ ή να θυμώσω. Δεν χρειάζεται όμως να το κρατήσω κρυφό. Θα το πω στη μαμά, στον μπαμπά και στη δασκάλα μου.

Προτάσεις ελέγχου

Οι προτάσεις είναι γραμμένες από το ίδιο το παιδί, προκειμένου να θυμηθεί τεχνικές και στρατηγικές που μπορεί να χρησιμοποιήσει για να βοηθηθεί να θυμηθεί την πληροφορία σε μια κοινωνική ιστορία.

ΠΡΟΤΑΣΗ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Όταν δεν έχω άλλη υπομονή, αυτό που χρειάζεται να κάνω είναι να βρω έναν τρόπο να ηρεμήσω. Μπορώ να μετρήσω μέχρι το 10. Μπορώ να κάνω μια βόλτα.

Η Κενή πρόταση μιας ΚΙ

Κενή πρόταση (0-1)

Ενθαρρύνουν το παιδί να μαντέψει το επόμενο βήμα σε μια περίπτωση.

Οι προτάσεις είναι ελλειπτικές, με κενό, δηλαδή, κάποιο τμήμα τους, το οποίο καλείται να συμπληρώσει το παιδί.

«Μπορεί ακόμα να βρω κάτι να κάνω μόνη μου που να με κάνει να νιώσω καλύτερα όπως.....»

Παρουσίαση της ΚΙ

- ✓ Σε ήρεμο και ήσυχο περιβάλλον, χωρίς πολλά ερεθίσματα που να διασπούν την προσοχή του παιδιού.
- ✓ Το παιδί να είναι ευδιάθετο, χαλαρό και να έχει θετική διάθεση.
- ✓ Ο ενήλικας θα διαβάσει αργά και καθαρά την ιστορία από τη θέση του, ακολουθώντας τους ρυθμούς του παιδιού
- ✓ Εισάγεται μία ΚΙ τη φορά.
- ✓ Να μην παρουσιάζονται πάνω από 3 ιστορίες συγχρόνως
- ✓ Η παρουσίαση και επεξεργασία μιας ΚΙ συνήθως έχει διάρκεια από 10-20 λεπτά.
- ✓ Στο πλαίσιο σταδιακής απόσυρσης της ΚΙ, αρχικά διαβάζεται λιγότερες φορές π.χ. τέσσερις φορές την εβδομάδα, αντί για κάθε μέρα.

Εφαρμογή της ΚΙ

- ✓ Μια κοινωνική ιστορία είναι πιο αποτελεσματική, όταν συνεργάζονται πολλά άτομα για τη συγγραφή και την παρουσίασή της (εκπαιδευτικοί, ειδικό βοηθητικό προσωπικό, ψυχολόγοι, θεραπευτές, γονείς)
- ✓ Να διαβάζονται στο σχολείο, στο σπίτι ή σε διαφορετικά πλαίσια
- ✓ Να διαβάζονται από διαφορετικά άτομα, ακόμα και μέσα στο ίδιο το σχολείο

Πλαίσιο εφαρμογής της ΚΙ

Ατομικά – μικρή ομάδα παιδιών – ολομέλεια τάξης

- α) Νηπιαγωγείο ή παιδικός σταθμός (Νηπιαγωγοί γενικής και ειδικής εκπαίδευσης, Παράλληλη Στήριξη και Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό)
- β) Πλαίσιο με ωρολόγιο πρόγραμμα / Δημοτικό ή Γυμνάσιο (Εκπαιδευτικός της τάξης, Εκπαιδευτικός Τμήματος Ένταξης, Εκπαιδευτικός Παράλληλης Στήριξης και Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό, Εκπαιδευτικοί άλλων ειδικοτήτων, Διευθυντής)
- γ) Γονείς και θεραπευτές

Πού και πώς διαβάζω ΚΙ;

Ατομικά

- ✓ Το παιδί να κάθεται σε ένα τραπέζι και ο ενήλικας λίγο πιο πίσω.
  - ✓ Το παιδί κάθεται μπροστά από την οθόνη, ενώ ο/η εκπαιδευτικός κάθεται δίπλα του, χωρίς να εμποδίζει την επαφή του με την οθόνη.
  - ✓ Μπορεί να πραγματοποιηθεί στο διάλειμμα, σε ένα ήσυχο μέρος, όπως σε ένα παγκάκι, πάνω στο γρασίδι, κ.ά.
- Ολομέλεια
  - Μικρή ομάδα παιδιών

Δραστηριότητες επέκτασης

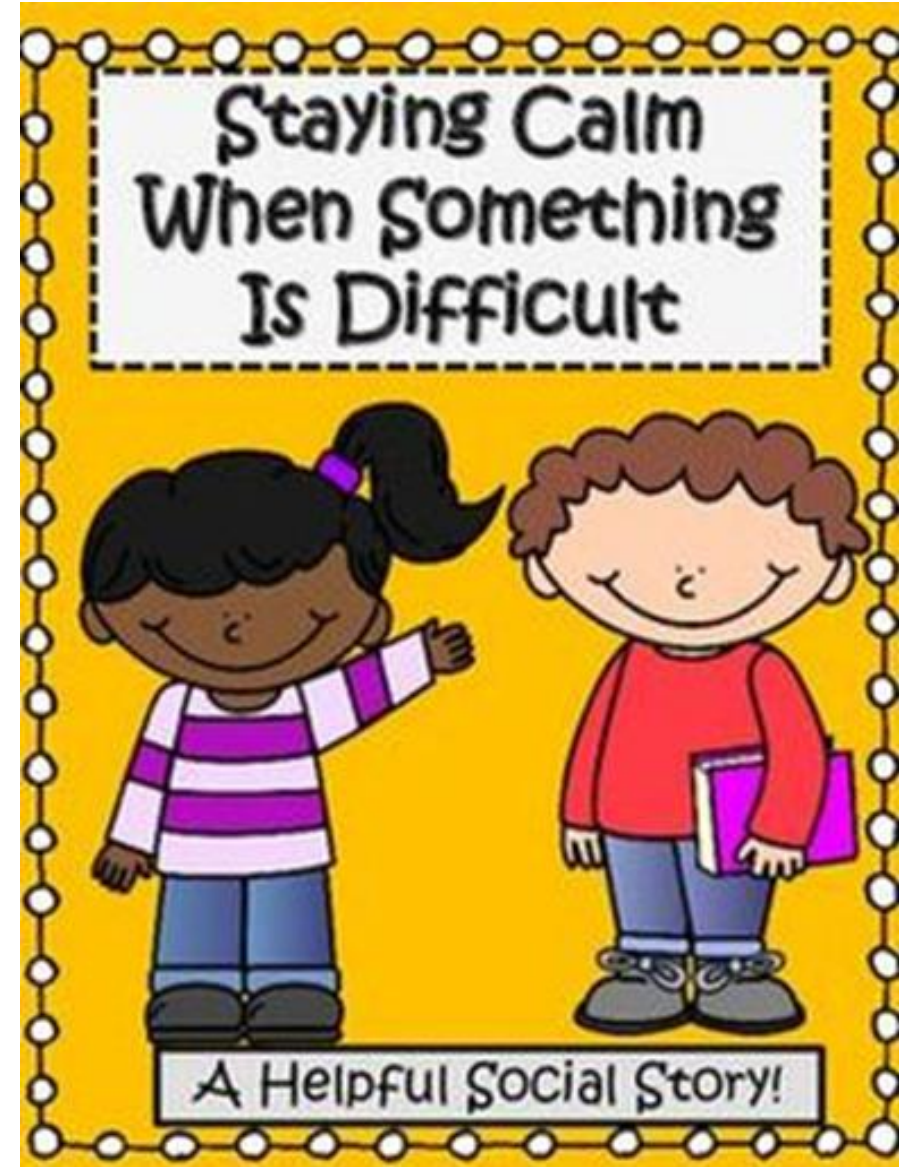

- Ερωτήσεις κατανόησης
- Παιχνίδι ρόλων
- Παρουσίαση προτύπων προς μίμηση (διά ζώσης ή μέσω βίντεο – video modeling)
- Παρεμβάσεις και καθοδήγηση με τη μεσολάβηση των συνομηλίκων (Peer-Mediated Instruction/Intervention)

Αξιολόγηση μιας ΚΙ

- ✓ Αρχική αξιολόγηση
- ✓ Παρουσίαση της Κοινωνικής Ιστορίας
- ✓ Τελική αξιολόγηση (Εάν έχει επιτευχθεί ο στόχος)

Τι περιλαμβάνει ο Οδηγός Εκπαιδευτικού του ΙΕΠ

- Θεωρητικό μέρος
- Κοινωνικές Ιστορίες (52)

Τι περιλαμβάνει ο Οδηγός Εκπαιδευτικού του ΙΕΠ

1ο μέρος

Θεωρητικό πλαίσιο

Ορισμός

Συγγραφή των ΚΙ Βήματα

Αξιοποίηση στη Μαθησιακή Διαδικασία

2ο μέρος

Τι περιλαμβάνει ο οδηγός

Είδη, μορφή και δομή ΚΙ Οδηγού

Προσωπική και Κοινωνική Ανάπτυξη και την Κατανόηση Κοινωνικών Καταστάσεων

Διαχείριση Κινδύνων και Κρίσεων για την Ασφάλεια και Υγεία των Μαθητών

ΚΙ για προσωπική και κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη

6 Θεματικές Ενότητες

- ✓ Εικόνα του εαυτού
- ✓ Αυτονομία και Φροντίδα του εαυτού
- ✓ Αυτονομία και Φροντίδα του εαυτού
- ✓ Φιλία και Παιχνίδια με τους Φίλους
- ✓ Σχολικές και Κοινωνικές Εκδηλώσεις-Επισκέψεις
- ✓ Σχολική Ζωή

Για κάθε ενότητα μια σειρά ΚΙ

ΚΙ για Διαχείριση Κινδύνων και Κρίσεων για την Ασφάλεια και Υγεία των Μαθητών

6 Θεματικές Ενότητες

- ✓ Διαχείριση Συναισθημάτων
- ✓ Σχολικός εκφοβισμός
- ✓ Πρόληψη Ασθενειών
- ✓ Διαχείριση κινδύνων: Σεισμός
- ✓ Αλλαγή Ρουτίνας και Διαχείριση Απρόοπτων Καταστάσεων
- ✓ Πώς προστατευόμαστε από τον Κορωνοϊό

Βασικές αρχές για τη συγγραφή μιας ΚΙ

- ✓ ως προς την γλώσσα
- ✓ ως προς την εικονογράφηση ή τη χρήση φωτογραφιών
- ✓ ως προς το περιεχόμενο
- ✓ ως προς τη μορφή των Κοινωνικών Ιστοριών
- ✓ (έντυπο/ ψηφιακό, βιντεοσκοπημένη ιστορία/ animation)

Βασικές αρχές για τη συγγραφή μιας ΚΙ

Ως προς την γλώσσα και τη μορφή

- ✓ Να έχει αρχή, μέση και τέλος.
- ✓ Να απαντάει σε ερωτήσεις του τύπου: ποιος συμμετέχει, που και πότε διαδραματίζεται η κατάσταση, τι γίνεται, πόσο διαρκεί και γιατί.
- ✓ Να γράφεται με καταφατικές εκφράσεις.
- ✓ Να γράφεται με φιλολογική ακρίβεια, χρησιμοποιώντας λέξεις που εκφράζουν συνήθεις αντιλήψεις όπως «συνήθως», «μερικές φορές» κ.ά.
- ✓ Να χρησιμοποιείται λεξιλόγιο συγκεκριμένο, κατανοητό και αντίστοιχο του μαθησιακού επιπέδου του παιδιού που απευθύνεται

Βασικές αρχές για τη συγγραφή μιας ΚΙ

Ως προς την εικονογράφηση ή τη χρήση φωτογραφιών

- ✓ Νοηματική συνάφεια με το κείμενο
- ✓ Κινητοποίηση ενδιαφέροντος παιδιού
- ✓ Απλή και λιτή (χωρίς πολλές πληροφορίες)
- ✓ Εστιασμένη στην ενέργεια και στην πράξη
- ✓ Μια εικόνα / φωτογραφία ανά σελίδα (μικρότερα παιδιά)
- ✓ Περισσότερες εικόνες / φωτογραφίες ανά σελίδα ή μόνο κείμενο (μεγαλύτερα παιδιά)
- ✓ Φωτογραφίες των ίδιων των παιδιών και του πραγματικού χώρου που αναμένεται να εφαρμοστεί

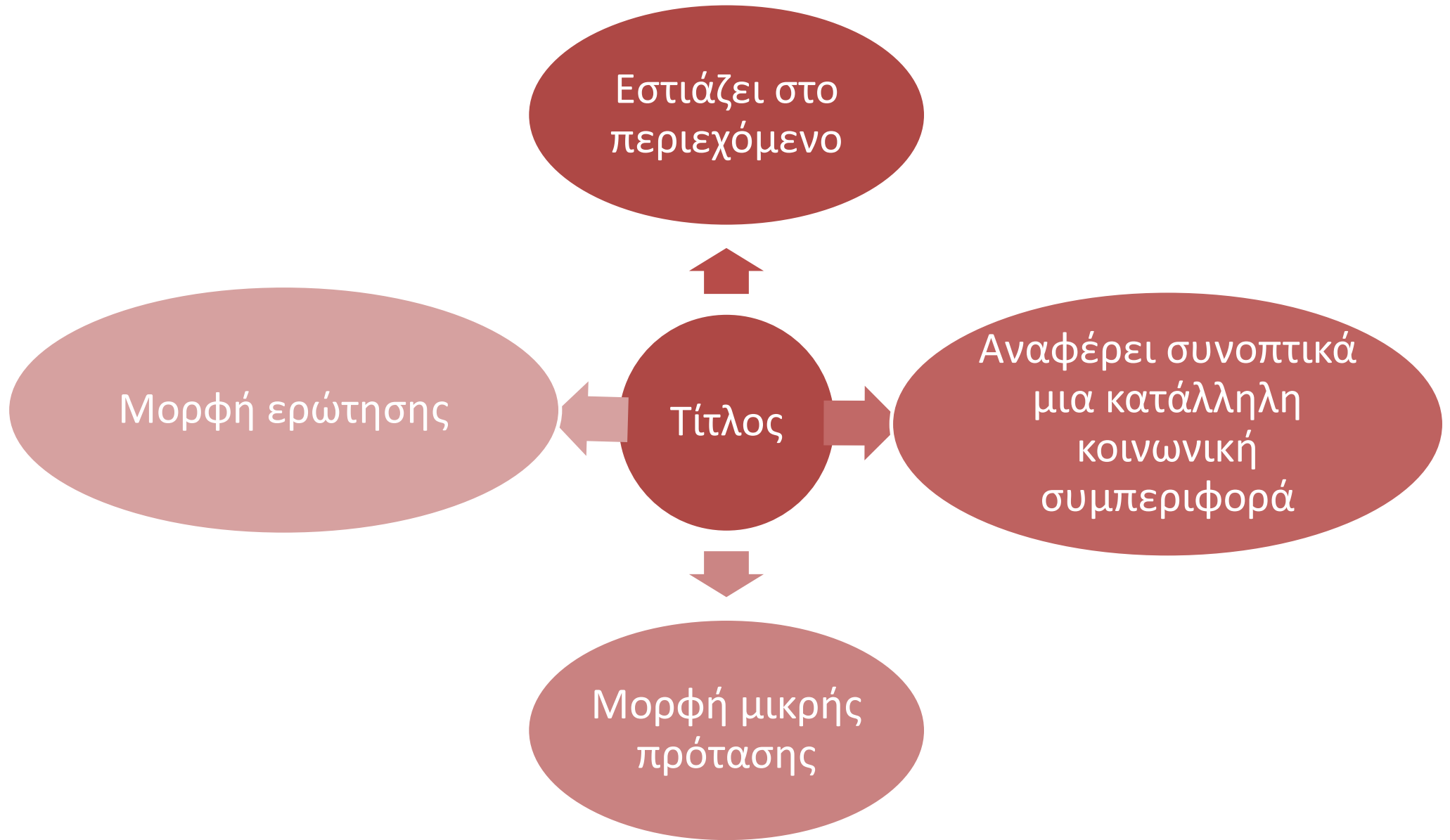
Βήματα Συγγραφής μιας ΚΙ

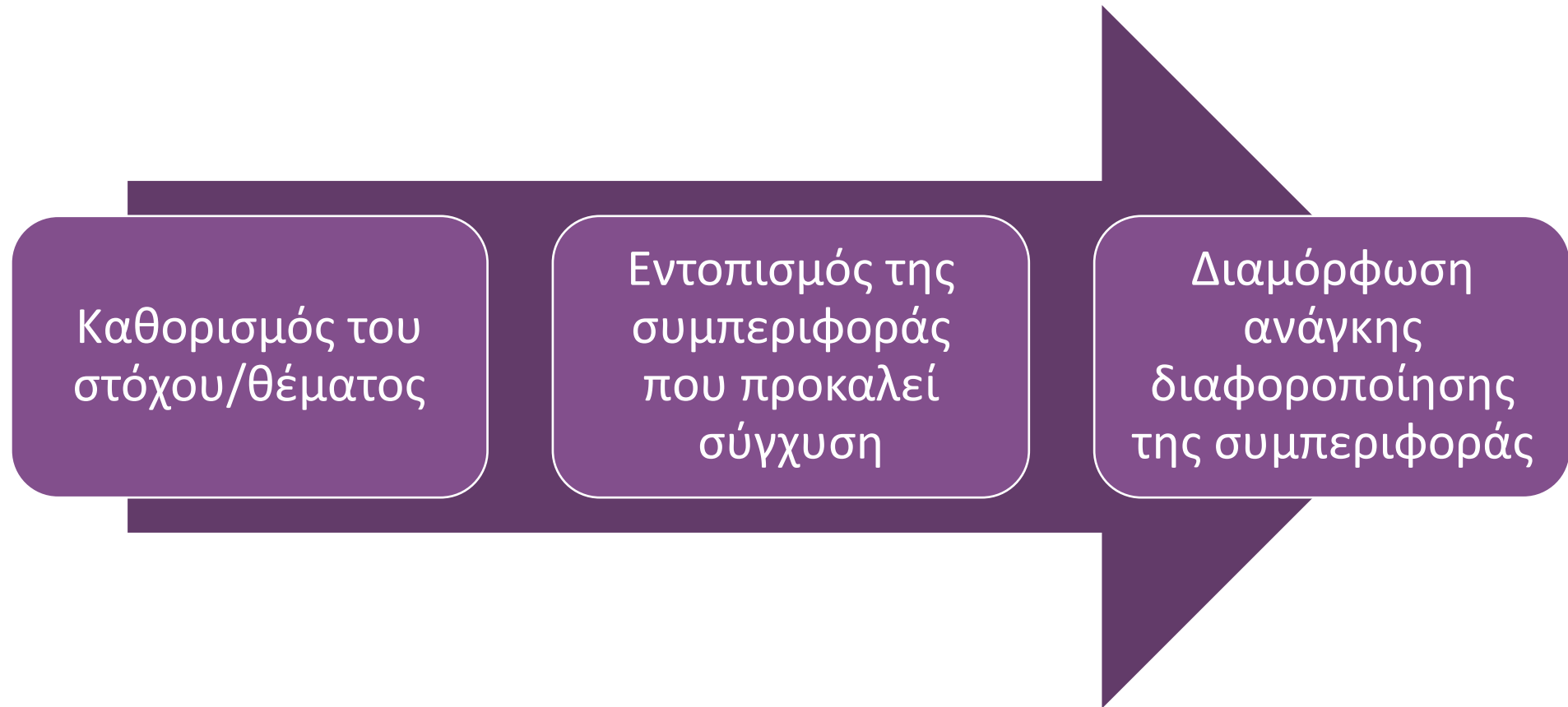

- ✓ Καθορισμός θέματος (εντοπισμός συμπεριφοράς)
- ✓ Συλλογή πληροφοριών (παρατήρηση παιδιών, συνέντευξη, καταγραφή σε ημερολόγιο)
- ✓ **πού, πότε, ποιος, τι, πόσο, πώς & γιατί**
- ✓ Αξιολόγηση παιδιού (προφίλ μαθητή, παιδαγωγική αξιολόγηση, ενδιαφέροντα-ικανότητες-ανάγκες)

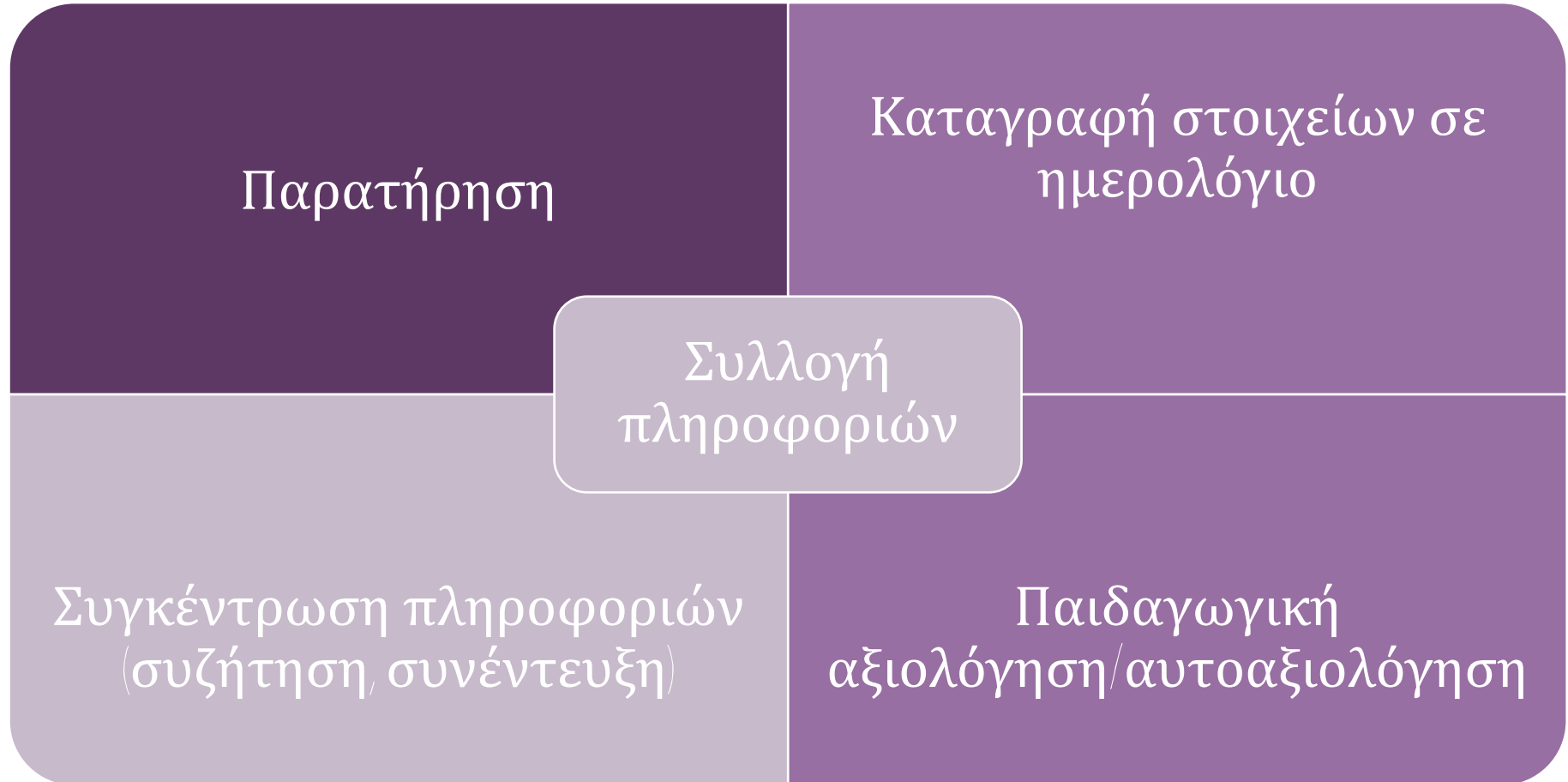
Τίτλος μιας ΚΙ

Πριν τη Συγγραφή της ΚΙ

Πριν τη Συγγραφή της ΚΙ

Δημιουργία και Εικονογράφηση Κοινωνικών Ιστοριών με Ψηφιακά Μέσα και Τεχνητή Νοημοσύνη

Δημιουργία Ψηφιακών Κοινωνικών Ιστοριών από εκπαιδευτικούς-γονείς ή άλλους εμπλεκόμενους στην εκπαίδευση ατόμων με ή χωρίς αναπηρία με διαθέσιμα templates από το ΙΕΠ

<https://prosvasimo.iep.edu.gr/el/koinonikesistories>

- Book-creator: <https://bookcreator.com/>
- Story-jumper: <https://www.storyjumper.com/>
- Animaker: <https://www.animaker.com/>
- Tinytap: <https://www.tinytap.com/content/>

Εικονογράφηση Κοινωνικών Ιστοριών με Τεχνητή Νοημοσύνη

- Copilot Microsoft: [Microsoft Copilot στο Bing](#)
- DALL E 2 : <https://labs.openai.com/>
- ChatGPT : <https://chatgpt.com/>

Εργαστήρι: εργασία σε ομάδες

- ✓ Συγγραφή ΚΙ (απλής και εκτεταμένης)
- ✓ Διαφοροποίηση κειμένου-easy to read (μαθητές/τριες με αναπηρία – μαθητές/τριες με ΕΜΔ)

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

iep.edu.gr/en/

<https://www.facebook.com/InstituteofEducationalPolicy>

<https://www.instagram.com/instituteofeducationalpolicy>

<https://www.youtube.com/@InstituteOfEducationalPolicy>

<https://twitter.com/IEPedugr>

<https://www.linkedin.com/company/institute-of-educational-policy>

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!!!

Thank you!!!